

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ İLE İTALYA CUMHURİYETİ ARASINDA
YATIRIMLARIN KARŞILIKLI TEŞVİKİ VE KORUNMASINA
İLİŞKİN ANLAŞMANIN ONAYLANMASININ UYGUN
BULUNDUĞUNA DAİR KANUN**

(Resmi Gazete ile yayımı: 9.10.2003 Sayı: 25254)

Kanun No

4977

Kabul Tarihi

2.10.2003

MADDE 1. – 22 Mart 1995 tarihinde Ankara’da imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti ile İtalya Cumhuriyeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşma”nın onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2. – Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. – Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ İLE İTALYA CUMHURİYETİ
ARASINDA YATIRIMLARIN KARŞILIKLI TEŞVİKİ VE
KORUNMASINA İLİŞKİN ANLAŞMA**

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve İtalya Cumhuriyeti Hükümeti (bundan sonra **Âkit Taraflar** olarak anılacaktır),

İki ülke arasındaki ekonomik ilişkilerin gelişmesi ve özellikle bir **Âkit Taraf** yatırımcısının diğer **Âkit Taraf** ülkesindeki yatırımları için uygun ortamın tesisi arzusu ile,

mezkur yatırımların, Uluslararası Anlaşmalara dayanarak karşılıklı olarak teşviki ve korunmasının her iki **Âkit Tarafın** refah seviyesini güçlendirecek iş ortaklıklarını özendirici bir katkısı olacağına bilinci ile,

aşağıdaki şekilde anlaşmaya varmışlardır.

Madde 1

Tanımlar

İşbu Anlaşmada,

1. “Yatırım”, bu Anlaşmanın yürürlüğe girmesinden önce veya sonra bir **Âkit Tarafın** uyuğunda bulunan gerçek ya da tüzel kişi tarafından diğer **Âkit Tarafın** ülkesinde, onun kanunlarına ve nizamlarına uygun olarak yatırılmış her türlü mal varlığını ifade eder.

Varlıkların yatırım ya da yeniden yatırım şeklinde olabilecek herhangi bir değişiklik bunların yatırım olma özelliğini etkilemez.

Yukarıda belirtilen genel hükümleri sınırlamamak şartıyla “yatırım” terimi aşağıdakileri içerir:

a) taşınır ya da taşınmaz mal ve yatırım amacıyla kullanıldıkları sürece diğer kişilerin gayrimenkulleri üzerindeki rehinler de dahil olmak üzere diğer aynı haklar;

b) bir yatırım ile ilgili ortaklık, hisse senetleri, tahvilat, hisse payı ya da şirketlere katılımın diğer şekilleri;

c) bir yatırımla ilgili olan para alacakları ve kredi anlaşmalarından doğan faiz ödemeleri veya ekonomik değere haiz yükümlülükler, hizmetler ve servislerle aşağıda 5. paragrafda belirtilen yeniden yatırımda kullanılmış hasılat;

d) telif hakları, ticari markalar, patentler, sanayi tasarımları ve diğer fikrî ve sınai haklar, know-how, ticarî sırlar, ticarî isimler ve peştemaliye;

e) kanunla ya da sözleşme sonucu doğan malî karakteri olan her türlü hak ve bir yatırımla ilgili doğal kaynakların aranması, işlenmesi, çıkarılması ve kullanılması da dahil iş faaliyetlerini düzenleyen geçerli düzenlemelere uygun olarak verilen her türlü lisans, imtiyaz ve franchise,

2. “Yatırımcı” terimi bir Âkit Tarafın vatandaşlığına haiz ve diğer Âkit Taraf ülkesinde yatırımlar yapmış olan, yapmakta olan ya da yapacak olan gerçek veya tüzel kişileri ifade eder.

3. “Gerçek Kişi” bir Âkit Tarafın geçerli kanunlar çerçevesinde vatandaşlık statüsüne haiz gerçek kişileri ifade eder.

4. Herhangi bir Âkit Tarafa atıfla “Tüzel Kişi” sorumluluğunun sınırlı olup olmadığına bakılmaksızın kamu kuruluşları, şirketler veya ortaklıklar, kamu tröstleri ya da birlikler gibi, Âkit Taraflardan birinin ülkesinde kurulmuş olan ve ilgili ulusal mevzuatla tüzel kişi olarak tanınan herhangi bir kuruluşu ifade eder.

5. “Hasılat” özellikle kârları, faiz gelirlerini, yatırılmış sermayeden gelen hasılatı, kâr paylarını, royaltileri, teknik hizmetler ve yardım gelirlerini, yeniden yatırılmış gelirleri, sermaye kazançlarını ve diğer ücretleri kapsamak üzere elde edilmiş veya gerçekleştirilmiş ancak henüz bir yatırımdan elde edilmemiş miktarları ifade eder.

6. “Ülke” terimi her Âkit Tarafın kara sınırları içerisinde kalan bölgeyi ve kara suları sınırlarının ötesine uzanan, Âkit Tarafların, üzerlerinde uluslararası hukuk çerçevesinde doğal kaynakların aranması, kullanılması ve korunması amacıyla yargı yetkisine ya da hükümlerlik haklarına sahip oldukları veya olabilecekleri münhasır ekonomik bölge ve kıta sahanlığı da dahil olmak üzere kara sularını ifade eder.

Madde 2

Yatırımların Teşviki ve Korunması

1. Her iki Âkit Taraf da diğer Âkit Tarafın yatırımcılarını ülkelerinde yatırım yapmak amacıyla teşvik edecekler ve bu yatırımlara kendi mevzuatları çerçevesinde izin vereceklerdir.

2. Her iki Âkit Taraf da diğer Âkit Taraf Yatırımcılarının yatırımlarına her zaman adil ve eşit muameleyi garanti edeceklerdir. Her iki Âkit Taraf da ülkelerindeki Diğer Âkit Taraf yatırımcıları tarafından yapılan yatırımların yönetimi, idamesi, faydalanılması, kullanımı, transferi, çevirimi, elden çıkarılması ve tasfiyesi ile bu yatırımların yapıldığı firmaların hiç bir şekilde haksız ve ayırıcı tedbirlere maruz kalmayacaklarını garanti edecektir.

3. Yabancıların girişi ve geçici ikamesi ile ilgili kanunlar çerçevesinde, her iki Âkit Tarafın da vatandaşlarına ve aile üyelerine kendilerince ya da çalıştıkları şirketlerce diğer Âkit Tarafın ülkesinde yapılan ya da yapılmakta olan bir yatırımı kurmak, geliştirmek, yönetmek ya da faaliyetleri hakkında danışmanlıkta bulunmak amacıyla diğer Âkit Tarafın ülkesine girmek ve ülkesinde kalmak için izin verilecektir.

4. Her bir Âkit Taraf yatırımlarla ilgili ya da yatırımları etkileyecek tüm kanunları, nizamları, idari uygulamaları ve prosedürleri yayımlayacaktır.

Madde 3

Millî Muamele ve En Ziyade Müsaadeye Mazhar Millet Hükümleri

1. Her iki Âkit Taraf kendi ülkelerinin sınırları içerisinde, diğer Âkit Tarafın yatırımcıları tarafından yapılan yatırımlara ve bu yatırımcıların hak ettikleri gelirlere kendi yatırımcıları ya da üçüncü devlet yatırımcıları tarafından gerçekleştirilen yatırımlara ya da bu yatırımcıların hak ettikleri gelirlere uyguladığı muameleden daha az elverişli bir muamele uygulamayacaktır.

2. Âkit Taraflardan her birinin yatırımcılarının yatırımları ile ilgili faaliyetlerine uygulanan muamele, Tarafların kendi yatırımcılarının ya da üçüncü Devlet yatırımcılarının benzer faaliyetlerine uygulanandan daha az elverişli olmayacaktır.

3. Bu maddenin 1. ve 2. paragraflarındaki hükümler bir Âkit Tarafın, Üçüncü Devletlere Gümrük veya Ekonomik Birlikler, Ortak Pazar Birlikleri, Serbest Ticaret Bölgeleri, Bölgesel ya da Alt Bölgesel Anlaşmalar, ya da çifte vergilendirmeyi önleme veya sınır ticaretini kolaylaştırma amacıyla yapılan Anlaşmalar nedeniyle verdikleri veya gelecekte verecekleri ayrıcalık ve avantajlara uygulanmaz.

Madde 4

Zarar ve Kayıpların Karşılanması

Herhangi bir Âkit Taraf uyuşundaki yatırımcıların diğer Âkit Taraf ülkesindeki yatırımlarında savaş ya da diğer silahlı çatışma, olağanüstü durum, ayaklanma, başkaldırma, isyan veya diğer benzer olaylar neticesi kayıplar meydana gelmesi durumunda, etkilenen yatırımların bulunduğu Âkit Taraf yeterli tazminatı verecektir. Tazminat ödemeleri konvertibl para birimi üzerinden gereksiz gecikme olmadan ve serbestçe transfer edilecektir.

İlgili yatırımcılar mesul durumdaki Âkit Tarafın vatandaşı olan yatırımcılar ile aynı muameleyi görecekler ve bir önceki paragrafta belirtilen tüm olaylarda üçüncü ülke yatırımcılarından daha az elverişli muameleye maruz kalmayacaklardır.

Madde 5

Devletleştirme veya Kamulaştırma

1. a) Bu Anlaşma kapsamındaki yatırımlar yasayla açıkça belirlenmedikçe ve yargılama yetkisi olan Mahkeme veya Heyetlerce verilmiş talimat ya da kararlar olmadıkça ortak mülkiyetlerini, zilyetliğini, kontrol ya da kullanımını devamlı ya da geçici olarak sınırlayabilecek herhangi bir tasarrufa maruz bırakılmayacaklardır.

b) Bir Âkit Tarafın yatırımcılarının yatırımları alınan tedbirlerin ayırımı olmaması ve tüm yasal hükümlere ve prosedürlere uygun olması şartıyla tam, süratli ve etkili tazminat ödenmesi kaydıyla kamu menfaati ya da ulusal çıkar söz konusu olduğu durumlar hariç, doğrudan ya da dolaylı olarak devletleştirilemez, kamulaştırılmaz, istimal edilemez ya da diğer Âkit Tarafın ülkesinde benzer sonuçlar doğuracak tedbirlere maruz bırakılmaz.

c) Adil tazminat, devletleştirme ya da kamulaştırma kararı duyurulduğu veya ilan edildiği anda hemen önceki uluslararası kabul görmüş değerlendirme standartları ile hesaplanmış etkin piyasa değerine eşit olacaktır. Piyasa değerinin tespitinde sorun çıktığı takdirde tazminat kuruluşun asli ve ayırilebilir unsurları ile birlikte firma faaliyetlerinin bileşenleri ve sonuçlarının adil bir şekilde değerlendirilmesiyle hesaplanacaktır. Tazminat, ilgili Âkit Taraf Hazinesi için ödeme günü geçerli olan uygulanabilir en yüksek iç borçlanma faiz oranları ile devletleştirme ya da kamulaştırma gününden ödeme gününe kadar geçen sürede hesaplanacak faizi de içerir. Yatırımcı ile mesul Âkit Taraf arasında bir anlaşmaya varılmaması durumunda tazminat miktarı işbu Anlaşmanın 9. Maddesinde belirtilen uyuşmazlıkların çözümü prosedürleri takip edilerek hesaplanır. Tazminat belirlendikten sonra derhal ödenir ve konvertibl para birimi üzerinden transfer için yetki verilir.

Madde 6

Anapara, Kârlar ve Hasılatın Ülkeye İadesi

1. Âkit Taraflardan her biri, yatırımcıların, tüm malî yükümlülüklerini yerine getirmelerinden sonra, aşağıda belirtilenleri, gereksiz gecikmelere meydan vermeden ve herhangi bir konvertibl para birimiyle transfer tarihinde geçerli olan kur üzerinden ülke dışına çıkarabileceklerini taahhüt eder:

- a) anapara ve yatırımları devam ettirmek ve büyütmek için kullanılan ek anaparalar;
- b) net gelir, temettüleri, royaltiler, teknik servis ve yardımlar için yapılan ödemeler ve diğer kârlar;
- c) yatırımın tümünün ya da bir kısmının satışından ya da tasfiyesinden gelen gelirler;
- d) bir yatırım ile ilgili olan kredilerin ve bundan doğan faizlerin geri ödemeleri için fonlar;
- e) yürürlükteki millî mevzuat ve düzenlemelerde belirtilen şekil ve miktarlarda bir Âkit Tarafın ülkesinde yapılan bir yatırım ile ilgili diğer Âkit Taraf vatandaşlarına taşarönlük ve hizmetler için ödenen ücret ve yapılan tahsisatlar;
- f) işbu Anlaşmanın 4. ve 5. Maddeleri hükümlerinden doğan ödemeler.

2. İşbu Anlaşmanın 3. Maddesi hükümleri uygulanırken bu Maddenin 1. paragrafında belirtilen transferlere üçüncü bir ülke yatırımcılarına uygulanan şartların daha elverişli olması durumunda aynı şartları uygulamayı taahhüt ederler.

3. Her iki Âkit Taraf da 1. ve 2. paragrafların hükümlerine bakılmaksızın a) gereksiz gecikmeye meydan verilmeyen uygulamak şartıyla 1. ve 2. paragraflarda belirtilen hakların özüne dokunmadan bu Maddede belirtilen transferler konusunda takip edilecek prosedürü düzenleyen b) döviz transferleri ile ilgili raporları talep eden kanun ve düzenlemeleri sürdürebilir.

4. Bu anlaşma çerçevesinde transferlerle ilgili "gereksiz gecikmeye meydan verilmeyen" terimi söz konusu transferlerin normal ticari işlem prosedürlerine uygun olarak mümkün olduğunca hızlı gerçekleştirileceğini ifade eder.

Madde 7

Halefiyet

Bir Âkit Taraf veya onun herhangi bir kuruluşu tarafından bu Âkit Taraf yatırımcılarından birinin diğer Âkit Taraf ülkesindeki yatırımlarına ticari olmayan risklere karşı sigorta garantisi verilmesi ve bu garanti çerçevesinde ödemelerde bulunulması durumunda diğer Âkit Taraf, sigorta edilmiş yatırımcının haklarını garanti eden Âkit Tarafa orijinal hakları aşmaması kaydıyla geçeceğini kabul eder. Bu halefiyet dolayısıyla Âkit Tarafa ya da onun kuruluşuna yapılacak ödemelerin transferiyle ilgili olarak İşbu Anlaşmanın 4. 5. ve 6. Madde hükümleri uygulanır.

Madde 8

Yatırımcılarla Âkit Taraflar Arasındaki

Uyuşmazlıkların Çözümlemesi

1. Bir Âkit Taraf ile diğer Âkit Taraf yatırımcısı arasında, kamulaştırma, devletleştirme ve istimvalin tazmini veya muadili tedbirlerle ve bunlara ilişkin ödemelerle ilgili olanlar da dahil olmak üzere, çıkacak herhangi bir uyuşmazlık mümkün olduğunca dostane bir şekilde çözümlenecektir.

2. Yukarıda bahsedilenler gibi bir uyuşmazlık, yazılı başvurudan itibaren altı ay içerisinde çözümlenememesi durumunda söz konusu yatırımcı istediği takdirde uyuşmazlığı aşağıdakilerden birine götürebilir:

a) Geçerli iç mevzuata göre daha önce mutabık kalınmış olan herhangi bir uyuşmazlık çözümü prosedürü;

b) Âkit Tarafın her halükârda yetkili mahkemesi;

c) "BM Uluslararası Ticaret Hukuku Komisyonu" (UNCITRAL) nun Uzlaşma ve Tahkim Hükümlerine uygun olarak kurulan bir Tahkim Komisyonu.

UNCITRAL tahkimi Birleşmiş Milletler Uluslararası Ticaret Hukuku Tahkim Standartlarına uygun olarak, Birleşmiş Milletler Genel Kurulu'nun 15 Aralık 1976 tarihli ve 31/98 sayılı Kararı çerçevesinde aşağıdaki koşullarla uygulanır:

Üç hakem olacaktır. Hakemlerin, Âkit Taraf vatandaşları olmadığı durumlarda her iki Âkit Tarafa da diplomatik ilişki içinde olan devletlerin vatandaşı olmaları gerekmektedir.

d) Her iki Âkit Tarafın, 18 Mart 1965 tarihli "Devletler ile Diğer Devlet Vatandaşları Arasındaki Yatırımla İlgili Uyuşmazlıkların Çözümü" konusundaki Washington Sözleşmesini imzaladığı zaman veya imzalar imzalamaz söz konusu Anlaşma hükümlerince konan uzlaşma veya tahkim prosedürlerinin uygulanması için "Uluslararası Yatırım Uyuşmazlıklarının Çözümü Merkezi".

Her bir Âkit Taraf kendileriyle diğer Âkit Taraf yatırımcıları arasında çıkacak yatırımla ilgili uyuşmazlıklarda yukarıda bahsedilen "UNCITRAL" veya "ICSID" prosedürlerini uygulamayı kabul eder.

3) İlgili Yatırımcı tarafından seçilen prosedür uyarınca varılan tahkim kararı nihai olup uyuşmazlığın bütün taraflarını bağlayıcı niteliktedir. Her iki Taraf tahkim kararını kendi millî hukukuna uygun olarak uygulamayı taahhüt eder. Tahkim Kurulunun kararının Âkit Tarafların ülkelerinde kabulü ve uygulanması, taraf oldukları uluslararası anlaşmalara uygun olarak kendi ulusal mevzuatları uyarınca yapılır.

4) Her iki Âkit Taraf, başlanmış olan herhangi bir Tahkim Prosedürü veya Hukukî Prosedür tamamlanmadan ve Âkit Taraflardan biri tahkim kararından veya yargı hükmünde belirtilen hükümler çerçevesinde karara veya hükme veya söz konusu dava ile ilgili uluslararası veya ulusal hukuka dayanan herhangi bir hükme uymadığı anlaşılmadan diplomatik yollarla bu tahkim veya yargı prosedürü konusunda pazarlığa girmekten kaçınacaklardır.

Madde 9

Âkit Taraflar Arasındaki Uyuşmazlıkların Çözümü

1. Âkit Taraflar arasında bu anlaşmanın yorumu ve uygulanması ile ilgili olarak çıkabilecek uyuşmazlıklar mümkün olduğunca diplomatik kanallardan dostane bir şekilde çözülecektir.

2. Uyuşmazlık, Âkit Taraflardan birinin diğerine yazılı bildiriminden itibaren üç ay içerisinde çözümlenemezse Âkit Taraflardan birinin isteği üzerine bu Maddede belirtilen Tahkim Kuruluna gönderilecektir.

3. Tahkim Kurulu aşağıdaki şekilde teşkil edilir:

Tahkim talebinin alınmasından itibaren iki ay içerisinde her Âkit Taraf, kurula birer üye tayin eder. Bu iki üye üçüncü bir ülkenin vatandaşını Başkan olarak seçer. Başkan, diğer iki üyenin tayininden itibaren üç ay içerisinde tayin edilir.

4. Tayinlerin bu Maddenin 3. paragrafında belirtilen sürelerde gerçekleşmemesi ve başka bir düzenlemenin mevcut olmaması durumunda Âkit Taraflardan biri Uluslararası Adalet Divanı Başkanından, üç ay içerisinde tayinleri gerçekleştirmesini isteyebilir. Divan Başkanının Âkit Taraflardan birinin vatandaşı olması ya da kendisinin başka bir nedenle yukarıda belirtilen talebi yerine getirememesi durumunda başvuru Divanın Başkan yardımcısına yapılır. Divan Başkan Yardımcısının Âkit Taraflardan birinin vatandaşı olması ya da kendisinin aynı şekilde talebi yerine getirememesi durumunda Divanın Âkit Taraflardan herhangi birinin vatandaşı olmayan en kıdemli üyesi tayinleri yapmak üzere davet edilir.

5. Tahkim Kurulu çoğunlukla karar alır ve kararları bağlayıcıdır. Her iki Âkit Taraf da kendi hakemlerinin giderleri ile duruşmalardaki kendi giderlerini öder. Başkanın giderleri ile diğer giderler taraflar arasında eşit şekilde paylaşılır.

6. Kurul, Başkanının seçiminden itibaren üç ay içerisinde bu Anlaşmanın diğer hükümleri ile uyumlu olmak şartıyla, usul kurallarına karar verir. Böyle bir kararın alınmamış olması durumunda kurul, Uluslararası Adalet Divanından genel olarak tanınan uluslararası tahkim prosedürlerini dikkate alarak usul kurallarını belirlemelerini talep eder.

Madde 10

Diğer Hükümlerin Uygulanması

1. Herhangi bir konu hem bu Anlaşmanın hem de her iki Tarafın da taraf olduğu diğer bir uluslararası Anlaşmanın ya da Uluslararası Genel Hukuk kurallarının kapsamına girdiğinde Âkit Taraflara ve yatırımcılarına, vak'a bazında, çıkarlarına en uygun hükümler uygulanır.

2. Kanunlar, düzenlemeler, hükümler veya belirli kontratlar sonucu Âkit Taraflardan biri diğer Âkit Tarafın yatırımcılarına bu Anlaşma ile verildenden daha elverişli bir muamele sağlarsa yatırımcılara daha lehteki bu muamele uygulanır.

Madde 11

Yürürlüğe Giriş

İşbu Anlaşma her iki Âkit Tarafın birbirlerine kendi anayasal yükümlülüklerini yerine getirdiklerini bildirdikleri tarihte yürürlüğe girecektir.

Madde 12

Süre ve Sona Eriş

1. İşbu Anlaşma Madde 11’de belirtilen anayasal işlemlerin gerçekleştirildiği tarihten itibaren 10 yıl süreyle yürürlükte kalacak ve Taraflardan birinin Anlaşmanın herhangi bir bitiş tarihinden bir yıl önce Anlaşmanın bittiğini yazılı olarak bildirmediği durumlarda kendiliğinden 5’er yıllık sürelerle uzayacaktır.

2. İşbu Anlaşmanın Madde 12’de belirtilen bitiş sürelerinden önce gerçekleştirilen yatırımlar açısından 1. Maddeden 10. Maddeye kadarki maddeler yukarıda belirtilen tarihlerden itibaren beş yıl daha geçerli olacaktır.

İşbu Anlaşma, aşağıda imzaları bulunan ve Hükümetlerince Yetkili kılınanlarca ANKARA’da 22 Mart 1995 tarihinde, her biri asıl olan, Türkçe, İtalyanca ve İngilizce olmak üzere üç nüsha olarak imzalanmıştır. Yorumda farklılıkların bulunması durumunda İngilizce metin esas alınacaktır.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
HÜKÜMETİ ADINA
Murat KARAYALÇIN

İTALYA CUMHURİYETİ
HÜKÜMETİ ADINA
Susanna AGNELLİ

BU KANUNA AİT TUTANAKLAR

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Cilt	Birleşim	Sayfa
3	27	546
19	98	258
27	2	47:50, 157:180

I- Gerekçeli 192 S. Sayılı Basmayazı Türkiye Büyük Millet Meclisinin 2 nci Birleşim tutanağına bağlıdır.

II- Bu Kanunu; Türkiye Büyük Millet Meclisinin Dışişleri Komisyonu görüşmüştür.

III- Esas No. : 1/457